

Abeba. Tey mottu at kalla ongari mótsstöðu.

I Italia sigst tókani av Addis Abeba at hava vakt mikla gleði — men kríggid man hava rakt Italia nakad meint eisini.

Tað kann ætlast, at kríggid nú er um at vera liðugt, tí teir abessinsku herbólkar, ið enn standa fyri sunnan, kunnu neyvan gera nakra munandi mótsstöðu.

Men er hetta kríggid liðugt, so er eitt eftir enn, sum kann koma at elva illstöðu, tí neyvan lata hini stórlöndini Italia taka alt Abessiníu inn undir veldi sítt. Frá Ameríku er longu frætt, at U. S. A. ikki vil góðkenna tókuna. Og Ongland man ikki fara at standa sum óvirkandi áskoðari, meðan Italia gongur interessum tess ov nær.

Interview med Direktøren for A.S. „Føroya kol“, Hr. Ingeniør Gernow.

Der er i den sidste Tid ankommet en Del Maskiner og andet Materiel til Kulbrydningen paa Tveraa. Det ser saaledes ud til at være kommet rigtig Gang i Planerne til Kulbrydningen. Det kan i denne Forbindelse nævnes, at Direktøren for Arbejdernes Brændselsforening Hr. Borgerrepræsentant A. Flotkjær ankom med »Tjaldur« sidste Gang for at se paa Forholdene og indlede Forhandlinger om en eventuel Aftagelse af færøske Kul. I en Samtale med Hr. Flotkjær udtaler denne, at saafremt Kullene svarer til Forventningerne i Pris og Kvalitet, er der uden Tvivl Mulighed for et Salg til Danmark, og efter hvad han kan skønne efter at have set paa Forholdene, er Kullene godt anvendelige, i tilstrækkelig Mængde, lette at bryde ud og derved mulige at udvinde til en gangbar Pris.

Vi aflægger Direktøren for A.S. »Føroya Kol« et Besøg og beder om et lille Interview vedrørende Kulminedriften.

Hr. Gernow modtager os med sin sædvanlige Værdsærdighed og erklærer at elske til Tjeneste lige straks. Han skal bare først lige slukke et Forsøgsapparat.

Vi tager os den Frihed at spørge, hvilke Forsøg det er, det drejer sig om for Øjeblikket.

Vi er evig enig med Hr. Gernow i, at man paa Færøerne bør gøre mere af at spekulere over, hvad der kan og burde arbejdes med ud over selve Hovederhvervet, Fiskeriet. De tusinde smaa Bierhørv spiller en meget stor natinaoøkonomisk Rolle i alle andre Lande.

Efter at have talt en Del om Muligheder for saadanne Bierhørv med Hr. Gernow, beder vi ham sige os lidt om, hvor langt man er fremme med den meget omdiskuterede Kulminedrift.

— Saa gerne, siger Hr. Gernow. For det første har Deres Blad fuldstændig misforstået

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor: THORSHAVN Stiftet 1906. Afdeling: TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3. Lørdag 11—2.

mit Selskab, naar det i en Notits om Kulbrydningen fremstiller Sagen som om vi er indstillet paa at trykke Lønningerne. Vi vil Skam betale Arbejderne den tariffæmæssige Løn for alt Arbejde, som de er vant til at udføre. Det, som det drejer sig om for vort Vedkommende vedrørende Arbejds lønningerne, er at komme overens med Arbejderne om en særlig Lønsats for den Tid, der maa gaa, forinden en Arbejder har tilegnet sig den nødvendige Færdighed i selve Udbrydningen af Kullene. Dette Arbejde kræver en særlig Færdighed og Rutine, som en alm. Arbejder ikke paa staaende Fod er i Besiddelse af. Vi har tænkt os en Læretid eller Overgangstid paa et Aar, delt i to Etaper. For det første halve Aar af Læretiden maa Arbejderne arbejde for en mindre Timeløn, der dog staar paa fuld Højde med, hvad der præsteres af Arbejde. Vi har tænkt os 70 Øre. For de næste 6 Maaneder bliver Arbejds lønnen højere, f. Eks. 80 Øre pr. Time, hvorefter Arbejderen erholder fuld Timeløn, f. T. 90 Øre. Dette gælder som sagt kun for det specielle Kulbrydningsarbejde. For alt andet Arbejde erholder Arbejderne selvfølgelig den fulde Timeløn straks. Nej, vi vil Skam ikke trykke Lønningerne. Tværtimod. Vi er besjælet af Ønsket om at gøre Arbejdskaarene saa gode som muligt for Arbejderne. Vi ønsker saaledes, at Arbejderne skal faa deres egne Tillidsmænd, som — uden at risikere noget hverken i den ene eller i den anden Retning — kan optræde og tale Kammeraternes Sag over for os. Betalingen af Arbejds lønnen skal selvfølgelig gaa gennem Arbejdernes Udbelingskontor o. s. v., o. s. v.

Hvornaar tror De Arbejdet er i fuld Gang med Hensyn til Brydningen, og hvor mange Ton Kul regner De at komme til at bryde pr. Aar?

— Vi arbejder nu med fuld Kraft med at lave en Mine oven over Tangen. Vi er endnu ikke klar over, om Kulmængden der oppe svarer til Kullagene i Rangabotn. Dette undersøger og forberedende Arbejde vil tage ca. 1½ til 2 Maaneder. Svarer Resultatet af dette Undersøgelsesarbejde til Forventningerne gaar vi i Gang med et Kulmineanlæg her med Udkibning fra Tangen. Skuffer Resultatet, holder vi os til Rangabotn, hvor vi ifølge den Forsøgsbrydning, der har fundet Sted der, ved at der er tilstrækkelig mange Kul og meget fin Ler. Men et An-

læg her vil koste ca. 150.000 Kr. mere end Tangen, hvorfor vi helst vil holde os til sidst nævnte. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvor mange Kul vi vil komme til at producere pr. Aar er at sige, at det selvfølgelig kommer an paa Afsætningsmulighederne. Vi har planlagt en Brydning for det første Aar paa ca. 30.000 ton Kul og Ler. Hertil kommer saa maaske Stenbrydning. Stenarterne paa Suderø er som bekendt de bedst egnede til Eksport, som man har paa Færøerne.

Vi hører, at De paatænker at aflægge Nolso et Besøg for at undersøge, om der findes Kobber paa Øen. Forholder det sig saadan, og har De Planer om en eventuel Udvinning af Kobbererisen?

— Ja. Saafremt der findes Kobber i tilstrækkelig Mængde, vil vi forsøge at udvinde det og lade det smelte paa Tveraa, hvor vi har Kullene, men det er ret tvivlsomt.

Foruden selve Kulbrydningen og en eventuel Stenindustri haaber vi inden ret længe at opnaa at faa Fabriksskorstene at ryge paa Tveraa. Leret synes nemlig at være ret godt. Ved Udvindelsen og Brændingen af det er der Mulighed for Oparbejdelse af en Lerindustri med Fremstilling af Fliser, Klinker, Mursten m. m.

Vi takker for Interviewet, ønsker Hr. Direktør Gernow, der skal rejse med »Smirile«, god Rejse og udtaler vort Haab om, at det virkelig maa lykkes at gennemføre Foretagendet til Gavn og Glæde for alle Parter.

Jørdin.

Røtur.

Nú fer at vera tíð at sáa kál. Tað er við kálinum sum við eplunum, at tað røður um at vera so skjótt á veggum várið, sum plantan kann hugsat at torga fyri at fáa vakstrarfóðina so langa sum gjørligt, serliga fyri kálábrútur. — Men her er at varnast, at røtur tola ikki frost. Rótaplantan hevur tað soleiðis, at skal hon verða góð, má hon ongatíð stegga í vøkstrinum, frá tí hon kemur úr frænum, til hon stendur búgvín um heystið. Tí steggar ein rót í vøkstrinum, rennur hon upp í slokk, tá hon fer aftur at vekska.

Kálveltan skal vera líka nógv tøðað sum eplaveltan. Men kálplantan tolar klor, so hon kann

veltast við tara og við ov vanligum handilstøðum.

Rótin skal hava væl av leysari, arbeiddari mold at vekska í, og fyri spiringina er tað nógv vert, at moldin er fin. Fræið má ikki saksast ov djúpt, bert 1—2 cm., fræ, sum fara longri enn 5 cm. niður, spíra ikki. Sáid so mikið tjúkt, at tá spírunar koma upp, skulu tær kunna loka ráðið; tí eru spírunar ov fáar, er vandi fyri, at tær doyggja, um skerpingur kemur. Tað eru bilig amboð at sáa røtur við; men til smávegis brúk hjálpist tað at hava eina fløsku við gáasafjóður í proppinum. At sáa við hond er ikki so gott, tað verður ójavnari og nógv ov seinført.

Rótin er góð og frísklig føði bæði til fólk og fæ. Tað er vert at velja røtur, tí ein veit eydnad rótaletta gevur stóra og góða groði í Føroyum.

Til mannaføði er kálábrútin best, til djóraføði er turnipsrótin best.

(Meir um hetta í næsta blaði).

H. J. J.

Eykatingsetan 1936.

Endurnýggjan av fiskiflotanum.

Tá hetta mál var til viðgerðar á tingi, flutti partamaður okkara, J. Nielsen úr Vági, fram hesi orð:

»Tað er hvørjum manni kunnugt, at okkara fiskiflota má endurnýggjast. Skipini eru gomul nú, so tær reparatiónir, sum teim nú krevjast, verða so stórar, at tað er ómøguligt at halda tey viðlíka.

Sjálvst um skipini verða væl viðlíkahildin, mugu tey tó boygja seg fyri aldrinum einaferð.

Í 1926 sendi skiparafelagið umsókn til tingið um at fáa eina planmessiga endurnýggjan av fiskiflotanum, men tíverri kom einki úrslit. Men nú, 10 ár seinni, nú tað er enn meira pákraft, haldi eg, at tingið má taka endiliga stóðu til málið.

Skiparafelagið hevur aftur í ár sent umsókn, men nú er hon send beinleiðis til statsministerið fyri at skunda undir sakina. Tað vil gera tað, at sakin kann fremjast eitt ár skjótari, enn ífall hon gekk hin vanliga vegin.

Eg skal leysliga nerta við umsóknina,

Krævt verður, at 25 % verða givin sum tilskot, 65 % sum lán, og hini 10 % skal viðkomandi sjálvur útvega.

Ein 3-manna nevnd verður sett, sum bestendur av einum limi frá hvørjari organisatión, reiðara, fiskimanna- og skiparafelag. Nevndin skal finna teir best kvalificeraðu menninar, sum kunna fáa lán og studning.

Av størsta týdningi er, at revideraður roknskapur fyri øll skip við statsláni verður fyrirlagdur somu nevnd og lógtingskontórunum. Harvið kunna teir samlikna tey mismis roknskapini og koma teimum óneyðugi útgiftunum til lívs.

Eg vóni, at sakin verður fyrirlagð í eini millumtinganevnd,

so hon verður greið til tingsetuna í heyst.»

Vágseid og Vágshavn.

J. H. Danbjørg:

Vágs sóknarstýri biður tingið um at gera útveg fyri, at driftin av Vágseidi verður samanlögð við driftini av havnini í Vági. Vágseidið gevur undirskot, sum ikki er so lógð. Hetta anleggð kostaði o. u. 130 tus, krónur og er dýrt at halda viðlíka. Inn-tøkur eru ongur ultan tann avgift, sum útróðrarmenn gjalda. Teir rinda 2 kr., hvørja ferð teir eru á útróðri á Vágseidi. Hetta er órættvist og fellur ógviliga tungt fyri fátækar menn. Eg vóni, at útróðrarmenn sleppa frá at rinda hesa avgift. Nevndin er samd um at mæla tinginum til at greiða atkvøðu fyri at leggja driftina av Vágseidi samna við Vágshavn, sum gevur yvirskot. Vágseidið er eitt líð í Vágshavnarvesin og eigir at roknast har uppi. Nevndin framsetir so ljóðandi uppskot:

»Lagtinget anbefaler, at Driften af Anlægget ved Landingsstedet ved Vaags Ejde fremtidig fra 1. Januar 1937 at regne bliver henlagt under Vaag Havn.»

Eg vil mæla teim heiðraðu tingmonnum til at greiða atkvøðu fyri hesum uppskoti.

Uppskotið varð viðtikið.

Marsvin fra England til Danmark pr. Flyvemaskine.

120 Marsvin afgik 29. April med Flyvemaskine fra Croydon til Danmark efter telegrafisk Anmodning af det danske Serum-institut. Den Del af Flyvemaskinen, hvori Dyrene befandt sig, var væsentligt ventileret, og der medfulgte Forraad af Salat, Kaal, Sukkerroer, Havre og Klid til Føde for Dyrene paa Rejsen. Manglen paa Marsvin til Brug ved de medicinske Forsøg hæmmer Arbejdet i Laboratorierne paa Fastlandet.

De grønlandske Børnesanatorier.

Foreningen til Hjælp for grønlandske Børn, der foruden sin øvrige Virksomhed driver Børnesanatorierne ved Sukkertoppen og Umanak, har offentliggjort Regnskabet for 1935. De direkte Udgifter til Børnehjælpen har været godt 28.000 Kr., hvoraf Sanatorierne har taget Hovedparten. Belegningen har her hele Aaret været paa Maksimum med til Stadighed 40—50 Børn. Foreningens Formand, fhv. Kirkeminister Th. Poulsen, fremhæver i Aarberetningen særlig Influenza-Epidemien, som har nødvendiggjort et stort Hjælpearbejde, idet den blandt 900 Mennesker gjorde omkring 100 Børn forældreløse eller faderløse.